Meno niša

MENO NIŠA

J. Basanavičiaus g. 1/13
LT-01118 Vilnius, Lithuania
Tel. +370 5 231 3811
info@menonisa.lt
www.menonisa.lt

Direktorė / Director
Diana Stomienė
Savininkė / Owner
Diana Stomienė

JOVITA AUKŠTIKALNYTĖ

RŪTA KATILIŪTĖ

LINAS KATINAS

JOVITA AUKŠTIKALNYTĖ

Gimė 1977 m.
1996–2005 VDA Kauno dailės fakulteto tapybos bakalauro, tapybos magistro, meno licenciato laipsniai

Personalinės parodos
2003 „ Psichuškės portretai“, galerija „*O*11“, Vilnius
2004 „…ir kiti“, galerija „Akademija“, Vilnius
„Štai ką kalbėjo balsai“, Kauno paveikslų galerija, Kaunas
2005 galerija „Sofa“, Druskininkai
2006 Kauno menininkų namai, Kaunas

Grupinės parodos
1998, 1999, 2000, 2001 Studentų meno dienos, galerija „Studija“; Šv. Jurgio bažnyčia, Kaunas
1998 „Vilniaus kiemai“, galerija „Arka“, Vilnius
1999, 2000 meno forumas „Homo Ludens-2“, Jonava
2000, 2001, 2005 didelio formato darbo konkursas, LDS Kauno galerija, Kaunas
2001 Tapybos studijos studentų darbų paroda, galerija „Akademija“, Vilnius
simpoziumas „Origami“, verslo centras „Ad Astrum“, Vilnius; galerija „Meno parkas“, Kaunas
2002 „Nutrink pažymėtą vietą“, Kauno paveikslų galerija, Kaunas
2003 projektas „E – XPANCIJA # 4“, J. Cage'o knygos “Tyla” pristatymas, Ryšių istorijos muziejus, Kaunas
2004 „Kitas menas“, galerija „Akademija“, Vilnius
2005 „Geriausias 2004 metų kūrinys“, Kauno paveikslų galerija, Kaunas
„Raigardas 2004“, galerija „Arka“, Vilnius
Tapybos darbų paroda, Kauno filharmonija, Kaunas
Fluxus projektas „Žuvelė Jurgis“, Kauno marios, Kaunas
„Portretas formate“, galerija „Meno parkas“, Kaunas
2006 projektas „Okupacija“, Mėsos kombinatas, Kaunas
pleneras-paroda, Broseley, Didžioji Britanija
„Individualios istorijos“, Dominik Rostworowski galerija, Krokuva, Lenkija
tarptautinio projekto „Menas šiandien“ paroda „Ultima Ratio“, galerija „Meno parkas“, Kaunas
2007 „Apie kauniečius“, galerija „Meno parkas“, Kaunas
tarptautinė paroda „4X=?“, Šiuolaikinio meno muziejus, Radomas, Lenkija
2008 jubiliejinė Vilniaus dailės akademijos Kauno dailės fakulteto paroda, Kaunas
Lietuvos tapybos, piešinių ir objektų paroda „Iš lietaus šalies“, G. Gounaropoulio muziejus, Atėnai, Graikija
„Kaunas šiapus tapybos“, galerija „Meno parkas“, Kaunas
„Regeneracija“, Architektų sąjungos galerija, Kaunas

Born in 1977
1996–2005 Bachelor's and Master's degrees in Painting, also a Licentiate degree of Arts, Kaunas Faculty of Arts OF Vilnius Academy of Arts

Solo Exhibitions
2003 “Portraits from the Lunatic Assylum“, ***O11*** Gallery, Vilnius, Lithuania
2004 “…and Others“, ***Akademija*** Gallery, Vilnius, Lithuania
“This is What the Voices Talked about“, Kaunas Picture Gallery, Kaunas, Lithuania
2005 Sofa Gallery, Druskininkai, Lithuania
2006 Kaunas Artists' House-Centre of Professional Arts, Kaunas, Lithuania

Group Exhibitions
1998, 1999, 2000, 2001 “Students' Art Days“, ***Studija*** Gallery; St. George (Šv. Jurgio) Church, Kaunas, Lithuania
1998 “Courtyards of Vilnius“, ***Arka*** Gallery, Vilnius, Lithuania
1999, 2000 Art Forum, ***Homo Ludens-2*** Gallery, Jonava, Lithuania
2000, 2001, 2005 Large Artwork Contest, Kaunas Gallery of Lithuanian Artists' Association, Kaunas, Lithuania
2001 Exhibition of the Students of Painting Studio, ***Akademija*** Gallery, Vilnius
Symposium “Origami“, ***Ad Astrum*** Business Centre, Vilnius; ***Meno parkas*** Gallery, Kaunas, Lithuania
2002 “Erase the Marked Spot“, Kaunas Picture Gallery, Kaunas, Lithuania
2003 Project “E – XPANCIJA # 4“, a presentation of the book “Silence“ by J. Cage , Museum of Communications, Kaunas, Lithuania
2004 “A Diffrent Art“, ***Akademija*** Gallery, Vilnius, Lithuania
2005 “The Best Work 2004“, Kaunas Picture Gallery, Kaunas, Lithuania
“Raigardas 2004“, ***Arka*** Gallery, Vilnius, Lithuania
Painting Exhibition, Kaunas Philharmonic Concert Hall, Kaunas, Lithuania
Fluxus project “Small Fish Jurgis“, Kaunas Reservoir, Kaunas, Lithuania
“Portrait Format“, ***Meno parkas*** Gallery, Kaunas, Lithuania
2006 Project “Occupation“, Meat processing plant, Kaunas, Lithuania
Plein-air&exhibition, Broseley, United Kingdom
“Individual stories“, Dominik Rostworowski Gallery, Krakow, Poland
International Project “Art Today“, Exhibition “Ultima Ratio“, ***Meno parkas*** Gallery, Kaunas, Lithuania
2007 “About Inhabitants of Kaunas“, ***Meno parkas*** Gallery, Kaunas, Lithuania
International Exhibition “4X=?“, the Contemporary Art Museum, Radom, Poland
2008 Jubileum Exhibition of Kaunas Faculty of Arts of Vilnius Academy of Arts, Kaunas, Lithuania
Exhibition of paintings, drawings and objects “From the Country of Rain“, G. Gounaropouli Museum, Athens, Greece
“Kaunas on this Side of Painting“, *Meno parkas* Gallery, Kaunas, Lithuania
“Regeneracija“, Gallery of Architects' Association, Kaunas, Lithuania

Jovitos Aukštikalnytės peizažų gestiškumas ir reljefiškumas artimi Arūno Vaitkūno (1956–2005), jos buvusio mokytojo Kauno dailės fakultete, drobėms, tačiau daug kuo ir skiriasi. Jaunos tapytojos gamtos etiudai labiau išsaugo pasirinkto motyvo autentiškumą, nepakartojamus bruožus. Jos parkų, sodų peizažai išsiskiria iš tradicinių plenero studijų drąsiu fragmentišku komponavimu, piešinio apibendrinimu ir beveik skulptūriška paviršiaus tekstūra. J. Aukštikalnytė tapo lyg lipdydama motyvą. Ją domina ne šviesos pulsavimas, o medžių siluetų formų ekspresija.

Prof. Raminta Jurėnaitė

Viskas yra procesas – laikas, erdvė, mintis. Jo pasekmė – liekanti žymė daikto, žemės paviršiuje, žmogaus veide ar atmintyje. Mano tapyba – subjektyvių būsenų, patyrimų projekcija, negailestingų laiko žymių akcentavimas. Aiškus, konkretus motyvas lieka nuošalėje, svarbu vaizdo apibendrinimas, nekonkretumas, neužbaigtumas. Spalva, potėpis, tapybinė faktūra, žymės paviršiuje – laiko, minties ekspresyvi išraiška.

Tapyba – ypatinga kalba. Spalvomis perduodama informacija, jog kažkas vyksta ar jau yra įvykę. Tapybą suprantu kaip procesą. Pavyzdžiui, rudenį nykstantys žiedai, pavasarėjant tirpstantis sniegas, tekantis upės vanduo... Negalvoju, kaip tapyti, svarbu – ką tapyti. Ieškau siužeto, motyvo. Potėpis, tapybinė faktūra – tai įrankis, metodas. Svarbu pasiekti tikslą – perteikti natūros diktuojamą spalvą, sklindančią emociją, akimirkos nuotaiką.

Jovita Aukštikalnytė

The bold brushstroke, gestured lines and pronounced relief in Jovita Aukštikalnytė's landscape painting remind the signature style of Arūnas Vaitkūnas (1956-2005), her late teacher at Kaunas Faculty of Arts, however, the significant differences can be observed. The nature sketches of the the young painter retain the authenticity and unique properties of the chosen motif. The bold fragmented composition and almost sculptural texture is typical to Jovita Aukstikalnyte's canvases of parks and gardens. Her paintings differ greatly from the traditional plein air artworks. She paints in the manner as if she sculpts her chosen motif. Her deep interest lies in the expression of forms of tree silhouettes rather than the delivery of vibration of light.

Prof. Raminta Jurėnaitė

Jovita Aukštikalnytė. *Autoportretas,* iš ciklo *Paribio portretai / Self-portrat,* from the cycle ***Marginal Portraits 2002***
Aliejus, drobė / Oil on canvas, 30 × 30 cm

Jovita Aukštikalnytė. Iš ciklo ***Paribio portretai*** / From the cycle ***Marginal Portraits.*** 2004
Aliejus, drobė / Oil on canvas, 20 × 20 cm

Jovita Aukštikalnytė. Iš ciklo ***Paribio portretai*** / From the cycle ***Marginal Portraits.*** 2004
Aliejus, drobė / Oil on canvas, 20 × 20 cm

Jovita Aukštikalnytė. Iš ciklo ***Paribio portretai*** / From the cycle ***Marginal Portraits.*** 2004
Aliejus, drobė / Oil on canvas, 20 × 20 cm

Jovita Aukštikalnytė. Iš ciklo ***Paribio portretai*** / From the cycle ***Marginal Portraits.*** 2004
Aliejus, drobė / Oil on canvas, 20 × 20 cm

RŪTA KATILIŪTĖ

Gimė 1944 m.
1962–1968 Valstybiniame dailės institute (dabar Vilniaus dailės akademija) studijavo vitražo specialybę.

Svarbiausios personalinės parodos
1977, 1979, 1981 Dailės fondo salonas, Vilnius
1983 Menininkų rūmai, Vilnius
1987 Respublikinė biblioteka,Vilnius
1988 Menininkų rūmai, Kaunas
1990 galerija „Arka“, Vilnius
Salustowicz Galerie, Bylefeldas, Vokietija
Šiuolaikinio meno centras, Vilnius
1991 „Galerie im Hof“, Esenas, Verdenas, Vokietija
1992 galerija „Kolonna“, Ryga, Latvija
Šiuolaikinio meno centras, Vilnius
1994 Talino dailės parodų salė, Talinas, Estija
galerija „Langas“, Kaunas
galerija „Vartai“, Vilnius
1996 „Tamsėjanti mėlyna“, galerija „Lietuvos aidas“, Vilnius
„Šviesos ženklai“, M. K. Čiurlionio namai, Vilnius
Golart-Stiftung fondo studija, Miunchenas, Vokietija
1997 Vokietijos ambasada, Vilnius
Eglės galerija, Kaunas
1999 „Nepastovus debesuotumas“, galerija „Vartai“, Vilnius
2000 Baroti galerija, Klaipėda
2001–2002 „Tapyba“, Šiaulių dailės galerija, Šiauliai
2003 „Balti šešėliai“, galerija „Meno niša“, Vilnius
2004 ***Brockstedt Galerie***, Berlynas, Vokietija
2005 „Dangaus teritorija“, galerija „Meno niša“, Vilnius
2006 „Minimum“, galerija „Meno niša“, Vilnius
2007 „Tarsi...“, galerija „Dalia“, Vilnius

Svarbiausios grupinės parodos
1985 „ Tapyba ir poezija“, Menininkų rūmai, Vilnius
1987 Vilniaus tapybos trienalė, Dailės parodų rūmai, Vilnius
„Tarybų Lietuvos dailė“, Centriniai menininkų namai, Maskva, Rusija
1988 „Liaudies meno tradicija XX a. Lietuvos dailėje“, Dailės parodų rūmai, Vilnius
1990 „Lūžio dailė – Baltijos dailininkai“, ***Salustowicz Galerie***, Bylefeldas, Vokietija
„Apokalipsė ir tikėjimas. Šiuolaikinė Lietuvos dailė“, Marburgo universiteto dailės ir kultūros istorijos muziejus; Lipės krašto muziejus, Detmoldas, Vokietija
„8 tapytojai iš Lietuvos“, galerija „F 15“, Mosas, Norvegija; galerija „3“, Stokholmas, Švedija
tarptautinė meno mugė „Art Hamburg“, Hamburgas, Vokietija
1991 tarptautinė paroda „Kunst Europa ‘91“, Oldenburgas, Vokietija
„Kovoje už nepriklausomybę – Baltijos dailininkai“, Rytų Europos kultūros centras, Kelnas, Vokietija
1991 tarptautinė šiuolaikinio meno mugė „Art Jonction International“, Nica, Prancūzija
1992–1993 „Lietuvių tapyba ant popieriaus“, ***Schwerinisches Palais***, Berlynas, Vokietija
1992 grupės „1“ paroda, Šiuolaikinio meno centras, Vilnius
1993 grupės „1“ paroda, Kauno paveikslų galerija, Kaunas
„Piešiniai“, Miesto biblioteka, Rionė, Danija
Dailininkų namų svečių studijos paroda, Diuseldorfas, Vokietija
1994 Lietuvių tapytojų paroda, Nansi, Prancūzija
„Tapyba“, Bohumo universitetas, Vokietija
1995 Baltijos šalių paroda „Horizonto linija“, Pomeranijos kunigaikščių rūmai, Ščecinas, Lenkija
1996 „Asmeninis laikas. Estijos, Latvijos, Lietuvos dailė 1945–1995“, Šiuolaikinės dailės galerija „Zacheta“, Varšuva, Lenkija; Manežo dailės parodų salė, Sankt Peterburgas, Rusija
1997 „Mėlyna. Tapyba ir grafika“, Eglės galerija, Kaunas
„Europa šandien. 5 lietuvių dailininkai iš Vilniaus“, ***Galerie im Margarethenhof***, Bona, Vokietija
„Didžioji Diuseldorfo dailės paroda“, ***Kunstpalast***, Diuseldorfas, Vokietija
1998 „Rūtos Katiliūtės ir Martino Jankaus tapybos darbų paroda“, Dailės galerija, Kaliningradas, Rusija
„Vartams“ – aštuoneri“, galerija „Vartai“, Vilnius
1999 Tarptautinis žemės meno simpoziumas, Maskva, Rusija
„Lietuvos dailė 1989–1999“, Šiuolaikinio meno centras, Vilnius
2000 Europos parlamento galerija, Briuselis, Belgija
„Baltijos dailė“, Nacionalinis dailės klubas, Niujorkas, JAV
2001–2002 „Didžioji Diuseldorfo dailės paroda“, Diuseldorfas, Vokietija
2001–2002 tarptautinė paroda „Galvosena ir vaizduotė“, M. Žilinsko dailės galerija, Kaunas
2002 „Auksas mene“, galerija „Meno niša“, Vilnius
„Kolekcija 2002“, Šiaulių dailės galerija, Šiauliai
2003 „Geriau gyventi neuždrausi“, galerija „Meno niša“, Vilnius
2003–2004 „Didžioji Diuseldorfo dailės paroda“, Diuseldorfas, Vokietija
2004 „Didžiausia galerija naujojoje savivaldybėje“, Vilnius
„Žiemos meilės sodai“, galerija „Maldis“, Vilnius
tarptautinė paroda „Ekologija 2004“, Centriniai dailininkų namai, Maskva, Rusija
2004 tarptautinis projektas „Fluchtlinien“, ***Schloss-Sacrow,*** Berlynas, Vokietija
tarptautinis projektas „Dešimties naujų į Europos Sąjungą įstojusių šalių menas“, Berlynas. Vokietija
tarptautinė paroda „Open Art 2004“, Rotušės galerija, Miunchenas, Vokietija
2005 tarptautinė paroda „Nauji horizontai“, ***Zollervein*** parodų erdvė, XII šachta, penktoji salė, Esenas, Vokietija
Lietuvių tapybos paroda „Dialogas“, Tbilisis,Gruzija
„Realybė X Abstrakte“ Šiaulių dailės galerija, Šiauliai
2007 tarptautinė paroda „7 žodžiai“, M. Žilinsko dailės galerija, Kaunas
2007–2008 „Eksperimentas“ XX–XI a.“, Radvilų rūmai, Vilnius
2009 „Mėlyna“, Savicko dailės galerija, Vilnius

Stipendijos
1989 ***Gastatelier des Kustlerhauses*** stipendija, Zalcburgas, Austria
1993 Diuseldorfo kultūros departamento stipendija, Vokietija
1994 ***Pollock-Krasner Foundation*** stipendija, JAV
1995–1996 LR kultūros ministerijos stipendija
1996 ***Golart-Stiftung*** stipendija, Vokietija
Miuncheno kultūros departamento stipendija, Vokietija

Kolekcijos, muziejai
Tretjakovo galerija, Maskva, Rusija
Europos parlamantas, Briuselis, Belgija
Lietuvos dailės muziejus, Vilnius
Lietuvos nacionalinė galerija,Vilnius
Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Kaunas
Salustowicz Galerie, Bylefeldas, Vokietija
Privačios kolekcijos – Lietuva, Vokietija, Suomija, JAV, Austrija, Italija, Norvegija, Turkija, Prancūzija, Anglija, Danija, Švedija, Rusija

RŪTA KATILIŪTĖ

Born in 1944
1962 – 1968 completed education at the Department of Painting, Lithuanian State Art Institute (today Vilnius Academy of Arts), by specialising in stained glass arts

Selected Solo Exhibitions
1990 ***Arka*** Gallery , Vilnius, Lithuania
Salustowicz Gallery, Bielefeld, Germany
Art Exhibition Palace, Vilnius, Lithuania
1991 ***Galerie im Hof***, Essen, Werden, Germany
Kolonna Gallery , Riga, Latvia
The Contemporary Art Centre, Vilnius, Lithuania
1994 Tallinn Art Hall, Tallinn, Estonia
Langas Gallery, Kaunas, Lithuania
Vartai Gallery, Vilnius, Lithuania
1996 "Darkening Blue", ***Lietuvos aidas*** Gallery , Vilnius, Lithuania
"Signs of Light", M.K.Čiurlionis' House, Vilnius, Lithuania
Golart-Stiftung Studio, Munich, Germany
1997 Embassy of Germany, Vilnius, Lithuania
Egle's Gallery, Kaunas, Lithuania
1999 "Variable Clouds", ***Vartai*** Gallery, Vilnius, Lithuania
2000 ***Baroti*** Gallery, Klaipėda, Lithuania
2001-2002 Art Gallery, Šiauliai, Lithuania
2003 „White Shadows", ***Meno niša*** Gallery, Vilnius, Lithuania

Selected Group Exhibitions
1990 "Kunst des Umbruchs-Baltische Kunstler", Salustowicz Gallery, Bielefeld, Germany
„Apocalypse and Faith: Contemporary Art in Lithuania", University Museum of Art and Culture, Marburg; Lippisches Landesmuseum, Detmold, Germany
"8 Painters from Lithuania", F 15 Gallery, Moss, Norway, and Gallery „3", Stockholm, Sweden
1991 "Kunst Europa 91", Oldenburg, Germany
"Im Kamf um die Unabhangigkeit-Kunstler aus dem Balticum", East-European Art Centre, Cologne, Germany
1992-1993 "Litausche Malerei auf Papier", Schwerinisches Palais, Berlin, Germany
Exhibitions of Group "1", Vilnius, Kaunas, Lithuania
1993 Drawings, City Library, Ronne, Denmark
"Gastatelier des Kunstlerhauses", Dusseldorf, Germany
International Plein-air Festival "Light", Nida, Lithuania
1994 Exhibition of Lithuanian Painters, Nancy, France
"Paintings", Bohum University, Germany
1995 International Plein-air Festival "Sign". Nida, Lithuania
"Horizone Line", Castle of Pomeranian Dukes, Szczecin, Poland
1996 "Personal Time", Art of Estonia, Latvia and Lithuania 1945-1996, ***Zacheta*** Gallery of Contemporary Art, ***Zamek Ujazdowski*** Contemporary Centre, Warsaw, Poland; ***Manezh*** Central Exhibition Hall, St. Petersburg, Russia
1997 "Blue", ***Eglė*** Painting and Graphic Art Gallery, Kaunas, Lithuania
"Europe Today. 5 Lithuanian Artists from Vilnius", Galerie im Margarethenhof, Bonn Grosse Kunstaustellung NRW Dusseldorf Kunstpalast, Dusseldorf, Germany
"8 th Anniversary of ***Vartai*** Gallery, ***Vartai Gallery***, Vilnius, Lithuania
1997 Exhibition of Works by R. Katiliūtė and M.Jankus, Art Gallery, Kaliningrad, Russia
1997 International plein-air festival "Myth", Nida, Lithuania
International Symposium of Earth Art, Moscow, Russia
"Lithuanian art 1989-1999", the Contemporary Art Centre, Vilnius, Lithuania
1998 Gallery of European Parlament, Brussels, Belgium
"Baltic Art", National Art Club, New York, USA
2001-2002 Grosse Kunst Ausstellung NRW Dusseldorf, Germany
2001-2002 "Attitude of Mind and Imagination" , M.Zilinskas Art Gallery, Kaunas, Lithuania
2002 „Gold in Art", ***Meno niša*** Gallery, Vilnius, Lithuania
2002 „Collection 2002", paintings, Šiauliai, Lithuania
2003 „ To Live Better isn't Forbidden", ***Meno niša*** Gallery, Vilnius, Lithuania
2003-2004 Grosse Kunst Ausstellung NRW Dusseldorf, Germany
2004 Project „The Biggest Gallery in the New Municipality „Atrium", Vilnius, Lithuania
2004 "Winter Love Gardens ", ***Maldis*** Gallery , Vilnius, Lithuania
2004 „When I was Young", Children and Youth Gallery, Vilnius, Lithuania
2004 International exhibition „Ecology 2004", Moscow, Russia
2004 International project „Fluchtlinien", Schloss-Sacrow, Berlin,Germany

Artworks acquired by
Lithuanian State Museum, Vilnius, Lithuania
M.K.Čiurlionis State Art Museum, Kaunas, Lithuania
Tretjakov Gallery, Moscow, Russia
Private collectors in Lithuania, Germany, Finland, USA, Austria, Italy, Norway, Turkey, France, United Kingdom, Denmark, Sweden

Grants and Awards
1989 Scholarship of "Gastatelier des Kustlerhauses", Salzburg, Austria
1993 Grant of the Culture Department of Dusseldorf, Germany
1994 Grant of Pollock-Krasner Foundation, USA
1995 – 1996 State Scholarship for Artists, Lithuania?
1996 Grant of Golart–Stiftung and Culture Department of Munich, Germany
2001 State Scholarship for Artists, Lithuania?

Tapytojos Rūtos Katiliūtės drobių su niekuo nesupainiosi (...).Jau keliolika metų abstrakti dailininkės kūryba užima tvirtas pozicijas lietuvių šiuolaikinėje dailėje ir yra tapusi klasikinio moderniosios dailės peizažo dalimi.

Abstrakčiosios dailės tradicijos Lietuvoje nėra gilios. Nors bandoma jas sieti su M. K. Čiurlionio vardu, vis dėlto patys pirmieji abstraktūs kūriniai Lietuvoje pradėjo rastis septintajame–aštuntajame XX a. dešimtmetyje, o jų raida glaudžiai susijusi su Rūtos Katiliūtės kūryba.

Baigusi Lietuvos dailės institutą (1968) ji beveik iš karto pradėjo domėtis grynosios plastikos problemomis – tyrinėti spalvos ir pačios tapybos išraiškos galią nepriklausomai nuo dažnai jas užvaldančio pasakojimo ar motyvo. Pirmuosiuose jos darbuose motyvas ar jo fragmentas dar būdavo atpažįstamas, tačiau jis visuomet tebuvo pretekstas grynosios formos paieškoms.

R. Katiliūtė žinomiausia kaip mėlynos spalvos tapytoja. Ši spalva yra pagrindinis jos studijų objektas, įvairiausios jos kompozicijos dominuoja visoje dailininkės kūryboje – nuo pat pirmųjų parodų iki šių dienų. Dailininkės darbai sunkokai pasiduoda žodinėms interpretacijoms – juos lengviau pajusti nei apsakyti, nors kūrybos principai yra gana sistemingi. Jos kūriniai – daugiasluoksnės gelmės, kuriose nardoma atsargiai, sluoksnis po sluoksnio uždengiant, pridengiant, atidengiant drobės paviršių perregimais, dažniausiai mėlynais, atspalviais. R. Katiliūtės tapyba nėra faktūriška – dažas tarytum dematerializuojamas, abstrahuojamas, ištirpdomas spalvoje, organizuojant visą kompoziciją, telkiant, traukiant dėmesį, tarytum valdanti visą spalvinę begalybę.

Pastarųjų dešimtmečių dailininkės kūriniai rodo ją visiškai įvaldžius ankstyvajame laikotarpyje eksperimentais ir ieškojimais vadintiną plastinę kalbą – atkreipia dėmesį stilistinis ir kokybinis dailininkės paveikslų tolygumas, drauge – gebėjimas išvengti monotonijos, kūrybinę energiją orientuoti ne į plotį, o į gylį.

Dr. Helmutas Šabasevičius

Rūta Katiliūtė's work has firmly established in the Lithuanian contemporary art and constitutes a prominent part of classical modern art. The painter is concentrated on the subject of pure plasticity – she explores the effect of the colour and painting process disregarding the story or motif. It is rather difficult to interpret her paintings verbally, one perceives them emotionally but hardly finds enough words to describe them. The enchanting depth of multiple layers in her paintings, where the painter dives gracefully, is conveyed through careful and delicate application of paint on each layer and continuing uncovering the surface of canvas by the transparent tones. R.Katiliute's paintings do not involve texture, the paint as if de-materialises and dissolves into the colour while planning the entire composition which captures the attention and enchants by the fine manipulation of the colour infinity.

Dr.Helmutas Šabasevičius

Rūta Katiliūtė. *Tamsejanti melyna / ?????* . 1994

Aliejus, drobė / Oil on canvas, 114 × 146 cm

????? 114X146 (high)

Keičiantis dienos šviesai keičiasi ir monochrominiai Rūtos Katiliūtės paveikslai. Jie ne tik reaguoja į šviesą, bet ir gimsta iš šviesos studijų. Jos drobėse spalvos tarsi švyti iš vidaus sudarydamos šviesos šaltinio įspūdį. R. Katiliūtės drobės yra mėlynos, baltos, gelsvos, rožinės, net pilkos yra tapomas greitais laisvais potėpiais, lyg gūsiais. Prislopinti šviesos ir tamsos kontrastai, pulsuojantis stiprus šviesos srautas sukuria užslėptą įtampą. Paveikslai švelnūs, bet kupini judėjimo. Išgaunamas atmosferiškumo įspūdis kelia asociacijų su kamuoliniais ir plunksniniais debesimis, aušra, saulėtekiu, lietumi, sniegu ir rūku. Šios vizijos trapios ir efemeriškos. Ilgai stebint jos atsiranda ir vėl netikėtai išnyksta. Tai – tuštuma, kupina energijos.

Apsiribojimas viena spalva nesusijęs su redukuojančiu tapybos fenomeno neigimu. Jis tampa dar stipresne tapybiškumo išraiška. Jis ir iš žiūrovo pareikalauja jautrios spalvinės klausos. Tenka pamatyti beveik nematomus dalykus. Apeliuojama ne į žiūrovo protą, o į jausmus ir nuotaikas.

Rūtai Katiliūtei pavyko savo kūryba praturtinti vieną iš itin kontempliatyvių XX–XXI a. abstrakčiosios tapybos tradicijų. Ji pratęsė Marko Rothko, Yves'o Kleino ir Gotthardo Graubnerio monochrominės abstrakčios šviesos tapybos, kosmogoninės energijos ir transcendentinės šviesos simbolio, meditatyvumo ir gilios beribės erdvės perteikimo paieškas. Kaip ir Agnes Martin savo baltose drobėse R. Katiliūtė redukciją suderina su procesualumo perteikimu. Tuo pačiu metu jos tapyba ir daug suprantamesnė bei jausmingesnė nei minėtų pirmtakų. Ji – šviesios melancholijos tapytoja, suvirpinanti šviesą ir vaizduotę.

Prof. Raminta Jurėnaitė

Ruta Katiliute' work has suceeded in enriching one of most contemplative abstract painting traditions of 20-21st centuries. Inspired by Mark Rothko, Yves Klein and Gothard Graubner she continues to explore the monochromic abstract painting of light, and is in search of ways of conveying the cosmic energy, transcendental light, meditativeness and deep infinite space. Like Agnes Martin in her white canvases R. Katiliūte finely matches minimalism with the demonstration of the painting process. At the same time her paintings contain more emotions and are easier to perceive than the works of earlier mentioned predecessors. She is the painter of light melancholy who stirs the imagination and makes the light shimmer.

Prof. Raminta Jurėnaitė

Rūta Katiliūtė. *Balti šešėliai / White shade.* ????

Aliejus, drobė / Oil on canvas, ??? × ??? cm

Rūta Katiliūtė, tapytoja klasikė, pasak dailėtyrininko Alfonso Andriuškevičiaus, natūralistė iš prigimties, abstrakcionistė iš pašaukimo, nuojautas paverčia tapytais vaizdiniais.

Nors iliuzionistinis tikrovės vaizdavimas jai nėra būdingas, paveiksluose regime užburiančią gilumos, besisklaidančio ar tirštėjančio rūko, tankios miglos, gaivaus priešaušrio iliuziją, mums prieš akis atsiveria begalinės nebylios kosminės erdvės, pasaulis be ribų ir riboženklių, sukurtas tyloje ir skleidžiantis tylą. Būtent išskirtinis jautrumas šviesai lemia, kad jos paveikslai suteikia rafinuotą malonumą ***lytėti akimis***, gėrėtis prabangiu paprastumu.

Rūta Katiliūtė improvizuoja tepdama perregimus dažų sluoksnius didžiulio formato drobėse, o kartais renkasi matinį popierių ir šiuos tapinius vadina piešiniais. „Dangaus teritorijoje" jų daugiausia. Tačiau kiekvienu atveju teptuko prisilietimas turi būti preciziškas, nes „pataisyti" potėpio vėliau nebejmanoma. Dailininkė nepalengvina sau užduoties kliaudamasi atsitiktinumais ir vengia automatizmo. Todėl tapybinės jos improvizacijos virpa tarsi įkaitęs oras, srūva tarsi lėtas vanduo, sklaidosi tarsi sutemos ir kvėpuoja tarsi gyva substancija. „Tapyba, – sako ji, – apskritai yra pasąmonės kalba, tačiau pasąmonė čia byloja sąmoningai."

Intymios, lyriškos, spontaniškos R. Katiliūtės abstrakcijos – tai regimoji poezija, sužadinanti vaizduotę ir padedanti prisiminti tai, ką dar negimę žinojome apie save ir pasaulį. (...)

Dailės kritikai Rūtą Katiliūtę pelnytai priskiria prie tų tapytojų, kurie naikina bet kokias provincialumo žymes ir kurių pastangomis tapyba vėl sugrįžta į meno apyvartą, užimdama jai deramą vietą.

Laima Kanopkienė

Rūta Katiliūtė. *Properša / Break*. ????

Aliejus, drobė / Oil on canvas, ??? × ??? cm

Rūta Katiliūtė. *Balti šešėliai II / White shade II.* ????
Aliejus, drobė / Oil on canvas, ??? × ??? cm

Rūta Katiliūtė. *Šešėlis erdvėje / Shade in space ????.* 2008
Aliejus, drobė / Oil on canvas, 70 × 90 cm

Rūta Katiliūtė. *Abstrakcija / Abstraction.* 2008
Aliejus, drobė / Oil on canvas, 60,5 × 79 cm

Rūta Katiliūtė. *Sodas / Garden.* 2000
Aliejus, drobė / Oil on canvas, 117 × 92 cm

Rūta Katiliūtė. *Šviesos kvadratas / Light square.* 1997

Aliejus, drobė / Oil on canvas, 81 × 100 cm

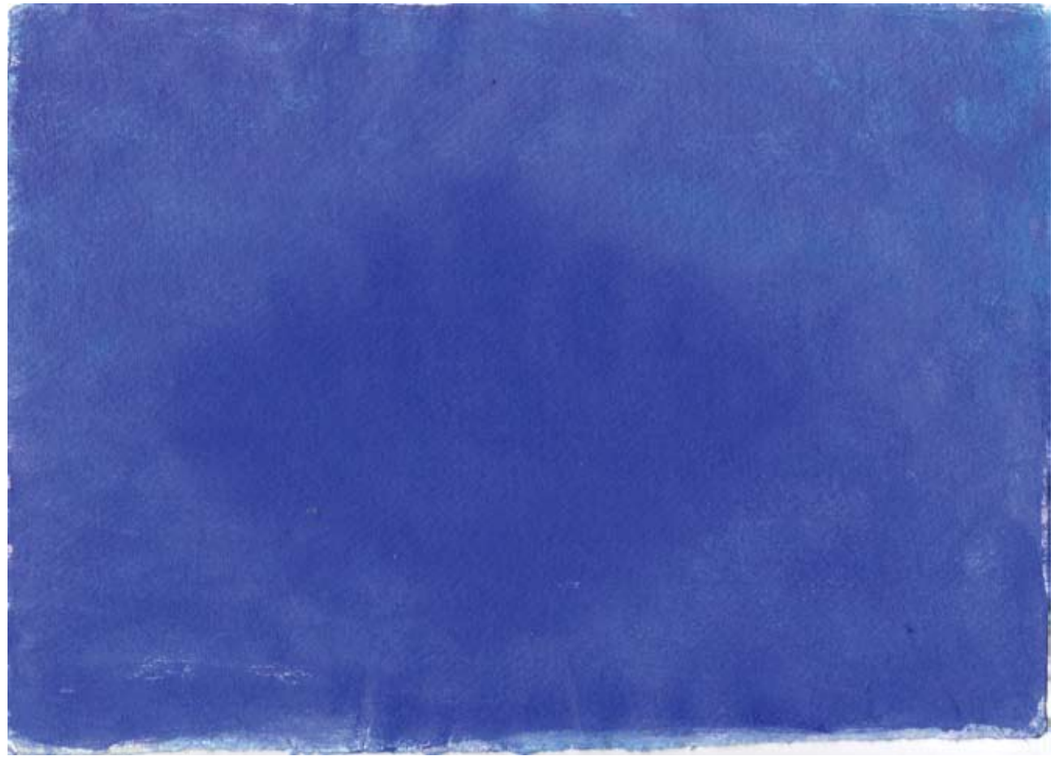

Rūta Katiliūtė. *Eskizas / Sketch*. 2004
Aliejus, popierius / Oil on paper, 22 × 28 cm

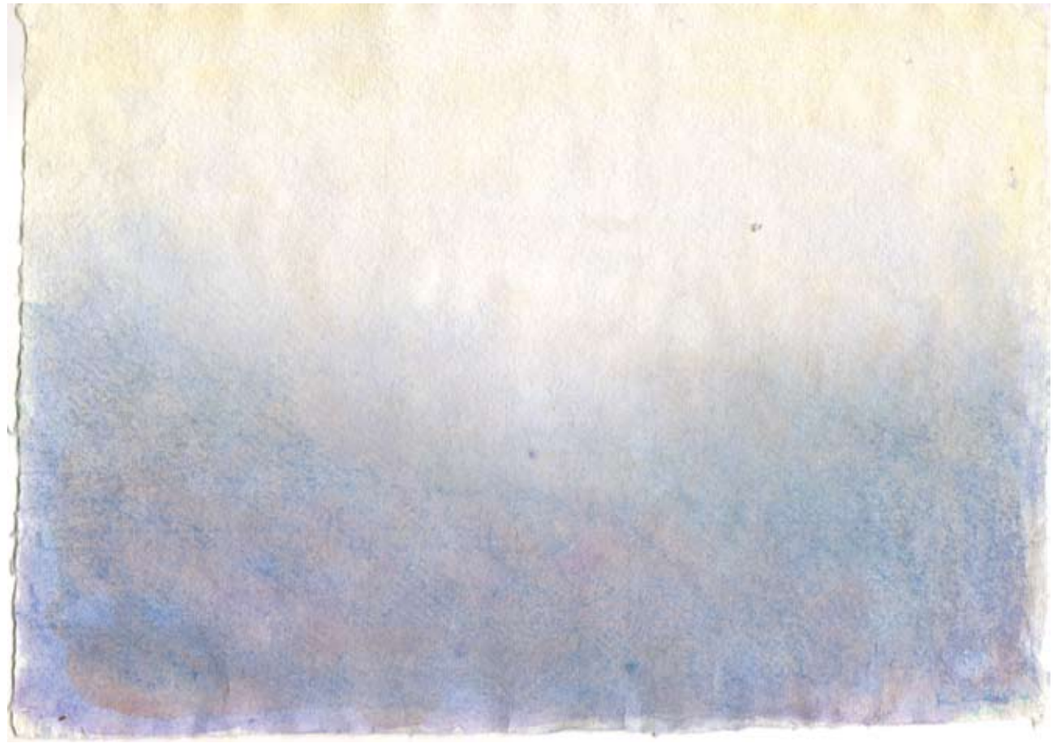

Rūta Katiliūtė. *??????? / ????. ?????*
Aliejus, popierius / Oil on paper, ??22 × ??28 cm

LINAS KATINAS

Gimė 1941 m.

Personalinės parodos

1967 Lietuvos TSR dailininkų sąjunga, Vilnius
1968 Lietuvos TSR rašytojų sąjungos klubas, Vilnius
1973 Parodų paviljonas, Talinas, Estija
1974 ***Gallery 2nd Street***, Šarlotsvilis, JAV
Miestų statybos projektavimo institutas, Vilnius
1981 Dailės parodų rūmai, Šiauliai
1984 Lietuvos TSR meno darbuotojų rūmai, Vilnius
1986 Jaunimo teatras, Vilnius
1988 Lietuvos TSR meno darbuotojų rūmai, Vilnius
1990 Dailės parodų rūmai, Vilnius
1993 galerija „Lietuvos aidas“, Vilnius
1996 galerija „Lietuvos aidas“, Vilnius
2000 „Nuit“, A. Mončio namai-muziejus, Palanga
Tapybos paroda, galerija „Lietuvos aidas“, Vilnius
2001 „Nuit“, Utenos kultūros rūmai
2009 „Linas Katinas. 68. Ir ačiū Dievui“, galerija „Meno niša“, Vilnius

Svarbiausios grupinės parodos

1975 Vilniaus tapybos trienalė, Dailės parodų rūmai, Vilnius
1978 Vilniaus tapybos trienalė, Dailės parodų rūmai, Vilnius
1984 Vilniaus tapybos trienalė, Dailės parodų rūmai, Vilnius
1987 Lino Katino ir Dalios Kasčiūnaitės kūrinių paroda, Dailės parodų rūmai, Vilnius
„Tarybų Lietuvos dailė“, Centriniai menininkų namai, Maskva, Rusija
1984 Vilniaus tapybos trienalė, Dailės parodų rūmai, Vilnius
1988 „Mitas dabarties tapyboje“, Dailės parodų rūmai, Vilnius
1989 „Lietuvos dailė“, galerija „Angkoget“, ***Konstepidemin***, Geteborgas, Švedija
1990 „Apokalipsė“, Marburgo universiteto dailės ir kultūros studijų muziejus, Marburgas, Lanas, Vokietija
1990–1993 grupės „24“ parodos, Vilnius, Kaunas.
1992 „Lietuvių tapyba ant popieriaus“, ***Schwerinsches Palais***, Berlynas, Vokietija
1993 Tarptautinė vaizduojamojo meno paroda, Budapeštas, Vengrija
1994 grupės „24“ paroda „Tapyba, skulptūra, piešiniai“, galerija SPADEM, Paryžius; Municipalinė biblioteka, Turas, Prancūzija
Dailininkų grupių paroda, Šiuolaikinio meno centras, Vilnius
1995 „Lietuvos dailė ‘95“, Šiuolaikinio meno centras, Vilnius
1996 grupės „24“ paroda, Šiuolaikinio meno centras, Vilnius
1997 grupės „24“ parodos: galerija „Plaisiren“, Stokholmas, Švedija; galerija „Lietuvos aidas“, Vilnius; Arsenalo parodų salė, Ryga, Latvija
„Tylusis modernizmas Lietuvoje. 1962–1982“, Šiuolaikinio meno centras, Vilnius
1998 „Vilties auka Tibetui“, Molėtų rajonas; galerija „Lietuvos aidas“, Vilnius

Premijos

1999 Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija

Born in 1941

Solo exhibitions

1967 Artists‘ Association of Republic of Lithuania of Soviet Union (RLSU) , Vilnius, Lithuania
1968 Club of Lithuanian (RLSU) Writers‘ Union, Vilnius, Lithuania
1973 Exhibition Centre, Tallinn, Estonia
1974 ***2nd Street Gallery***, Charlottesville, USA
Urban Planning and Design Institute, Vilnius, Lithuania
1981 Art Exhibition Centre, Šiauliai, Lithuania
1984 Lithuanian (RLSU) Cultural/Art Workers‘ House, Vilnius, Lithuania
1986 Youth Theatre, Vilnius, Lithuania
1988 Lithuanian (RLSU) Cultural/Art Workers‘ House, Vilnius, Lithuania
1990 Art Exhibition Centre, Vilnius, Lithuania
1993 ***Lietuvos aidas*** Gallery, Vilnius, Lithuania
1996 ***Lietuvos aidas*** Gallery, Vilnius, Lithuania
2000 “Nuit“, A. Montis house-museum, Palanga, Lithuania
Painting Exhibition, ***Lietuvos aidas*** Gallery, Vilnius, Lithuania
2001 “Nuit“, Utena Culture Centre, Utena, Lithuania
2009 “Linas Katinas. 68. And Thanks to God“, ***Meno niša*** Gallery, Vilnius, Lithuania

Selected Group Exhobitions

1975 Vilnius Painting Triennial, Art Exhibition Centre, Vilnius, Lithuania
1978 Vilnius Painting Triennial, Art Exhibition Centre, Vilnius, Lithuania
1984 Vilnius Painting Triennial, Art Exhibition Centre, Vilnius, Lithuania
1987 Painting Exhibition of Linas Katinas and Dalia Kasčiūnaitė, Art Exhibition Centre,Vilnius, Lithuania
“Art of Soviet Lithuania“, Central House of Artists, Moscow, Russia, USSR
1984 Vilnius Painting Trennial, Art Exhibition Centre, Vilnius, Lithuania
1988 “Myth in Modern Painting“, Art Exhibition Centre, Vilnius, Lithuania
1989 “Lithuanian Art“, ***Angkoget*** Gallery, ***Konstepidemin***, Gothenburg, Sweden
1990 “Apocalypse“, Marburg University Museum of Arts and Cultural History, Marburg, Lahn, Germany
1990–1993 Exhibitions of the Group “24“ , Vilnius, Kaunas, Lithuania
1992 “Lithuanian Painting on Paper“, ***Schwerinsches Palais***, Berlin, Germany
1993 International Exhibition of Visual Arts, Budapest, Hungary
1994 “Painting, Sculpture and Drawings“, Exhibition of Group „24“, SPADEM Gallery, Paris; Municipal Library, Turas, France
Exhibition of Artists‘ Groups, the Contemporary Art Centre, Vilnius, Lithuania
1995 “Lithuanian Art ‘95“, the Contemporary Art Centre, Vilnius, Lithuania
1996 Exhibition of Group “24“, the Contemporary Art Centre, Vilnius, Lithuania
1997 Exhibitions of Group “24“: ***Plaisiren***, Stockholm, Sweden; ***Lietuvos aidas*** Gallery, Vilnius, Lithuania; ***Arsenals*** Exhibition Centre, Riga, Latvia
“Quiet Modernism in Lithuania. 1962–1982“, the Contemporary Art Centre, Vilnius, Lithuania
1998 “Sacrifice of Hope to Tibet“, Molėtai municipality; ***Lietuvos aidas*** Gallery, Vilnius, Lithuania

Awards

1999 National Art and Culture Award, Lithuania

Lino Katino kūrybą sunku įsprausti į taisyklingas stiliaus dėžutes, nustatyti nuoseklią jos kaitos liniją, surasti parankius meninių idėjų ir formos bruožų apibūdinimus. Kūryba iššoka iš jų, iš kokio tikslesnio klasifikavimo. Nebepadeda nė vadinamosios meno paraštės, kai kūryba žengia visai nepramintais keliais. Išeinama ir už jų. Vaizdžiai tariant, dailininkas yra tarsi pats sau ir srovė, ir stilius, ir meninė apraiška. Dėl visų savo savybių jo kūryba senokai yra peržengusi tradicinio skonio ar kūrinio suvokimo ribas. Ji neneigia klasikos, priima sukurtų meno vertybių rangus, tačiau tuo pat metu ir drąsiai oponuoja viskam, kas dvelkia kanonu, norma, taisykle. Dažnai L. Katinas oponuoja ir pats sau, kai ima lyg žiūrėdamas iš kito galo, remdamasis kitomis meninėmis nuostatomis ardyti, keisti anksčiau sukurtų darbų struktūrą.

Paplitusi nuomonė, kad L. Katinas yra vienas nuosekliausių abstrakcionistų Lietuvos dailėje. Tiesos čia esama nemažai: dailininkas jau sovietmečiu tapė abstrakčias ar pusiau abstrakčias drobes, šokiravusias ideologijos cenzorius, kūrė paveikslus visiškai atsidavęs nuojautai, fantazijai, vizijai. Jis buvo vienas tų, kurie išlaisvino arba kaip koks šamanas atkerėjo prigimtinę tapybinės improvizacijos laisvę, paskleisdamas ją savo ekspresyvios tapysenos laukuose, grakščiai nulietų mistinių akvarelių prieblandose ar įspausdamas ją į koliažines kompozicijas. Tai jis tebedaro ir dabar.

Bet L. Katino abstrakcijos bemaž be išimties yra pažymėtos natūros įspaudais, jo regėjimo ir minčių lauke atsidūrusių buities daiktų, kasdienybės ženklų, banaliausių gyvenimo pėdsakų inkrustacijomis. Jo drobės skleidžia dar karšto potyrio, greitai užfiksuotos detalės, pagautos asociacijos kvapą, jos tarsi momentinė jausmų ir sugriebtos akimirkos jungtis. Čaižus spalvų ritmas, aštrokas potėpio kirtis, staigus linijos judesys randasi iš tų pačių aplinkos linijų ir faktūrų, iš gyvos reakcijos ir sąlyčio su aplinka. Tiksliau būtų sakyti – L. Katinas pirmiausia yra gamtiškas, nes gamta (plačiąja prasme) yra jo minčių erdvė, nuo žaliuojančio lietuviško Labanoro iki vėsių Tibeto kalnynų. Be gamtos nublankčių vaizde subtiliausi pustoniai, prigestų spalvos, beprasmiškai pakibtų koliažiniai atributai.

Be gamtiškųjų pradų, yra dar vienas svarbus L. Katino kūrybos bruožas – kultūros ir subkultūros vaizdinės interpretacijos. Kalbėdamas apie dailininko reakcijas į natūros apsuptį neišvengiamai turi minėti, kad jos vaizdavimas yra prisotintas įvairiausių kultūrinių asociacijų, pastabų ir palyginimų. Išgriebta iš aplinkos laikraščio skiautė, tėvo rusiškai prirašytas sąsiuvinio lapas ar iš buvimo Paryžiuje laikų išsaugotas autobuso bilietėlis, nuotrauka su Modigliani antkapiu jo paveiksluose įgauna kultūrinių, bendražmogiškųjų, istorinių, meninių tekstų prasmę, sukimba į universalesnę kultūros laiko ir erdvės grandinę. Čia bene labiausiai ir kyšteli L. Katino kūrinių ekstravagancija, keistumas, multimedijų intarpai, nonkorformizmas. Galbūt šiuo atveju minėtinas ir tas L. Katino „šarlatanizmas“, kai nuimamos garbingos aureolės, perkainojami kokybės standartai, apvertus žemyn galva aukštas meno, kultūros kategorijas ir skonio receptus.

Viktoras Liutkus

It is rather difficult to place Linas Katinas' work into the box of "correct" painting. Neither it is easy to observe the smooth and consistent change in his art output or find adequate words to describe his artistic ideas and forms. The artist himself seem to constitute an art trend, signature style, an artistic expression. His paintings go beyound the limits of traditional taste and perception. Linas Katinas does not reject the traditional painting, he utilises the created aesthetic values, but at the same time boldly opposes to anything what reminds him of aesthetic canon, a norm, a rule. Frequently L. Katinas rebels against himself, and following his own artistic principles he starts destroying or modifying the earlier created artworks.

Viktoras Liutkus

Lino Katino kūryba – gaivališka, tapyba – keista, abstrahuota; vadovaudamasis iš pirmo žvilgsnio kartais sunkiai suprantama vidine logika, menininkas naudojasi kosmogonijos sąvokomis ir pamatinėmis pasaulį sudarančiomis opozicijomis. Anot menotyrininko Viktoro Liutkaus, Linas Katinas visuomet „išeina už paraščių". Iš tiesų. Darydamas tai, kas jam įdomu – dirbdamas su studentais, teatre, tapydamas kosmogonines struktūras, fotografuodamas, klijuodamas prie drobės medžiagą ar perpiešinėdamas grafičius, L. Katinas yra už ribos. Už oficialiojo meno ribos jis buvo sovietmečiu, kai jo darbų nepriimdavo į parodas. Dabar jis yra už „sušukuoto", nuglaistyto, teisingo meno ir teisingo gyvenimo būdo ribos. Už tos ribos jis ir kuria savo pasaulį – griozdišką, nepatogų, keistą, niekur netinkantį, tačiau visuomet nepriekaištingo kolorito, pilną vidinės jėgos ir meninės kokybės. Keista: drobės abstrakčios, tačiau labai žmogiškos. Kartais iki graudulio – kaip užrašas ant kažkurios iš jų kažkuriais metais: „Dieve, pasigailėk manęs, Lino Katino, kuris taip mėgsta raudoną vyną"...

Jurgita Ludavičienė

Linas Katinas can be characterised as abstractionist. His work is turbulent and strange. He broke the boundaries of formal art already aduring the Soviet times, when his paintings did not pass the idealogical censorship and were not accepted at art exhibitions. Even today he is against what it is assumed as "correct, polished" painting and correct way of living. He creates his own world which can be perceived as cumbersome, inconvenient, odd, but it is full of vibrant colours, powerful inner energy and artistic quality.

Jurgita Ludavičienė

balta

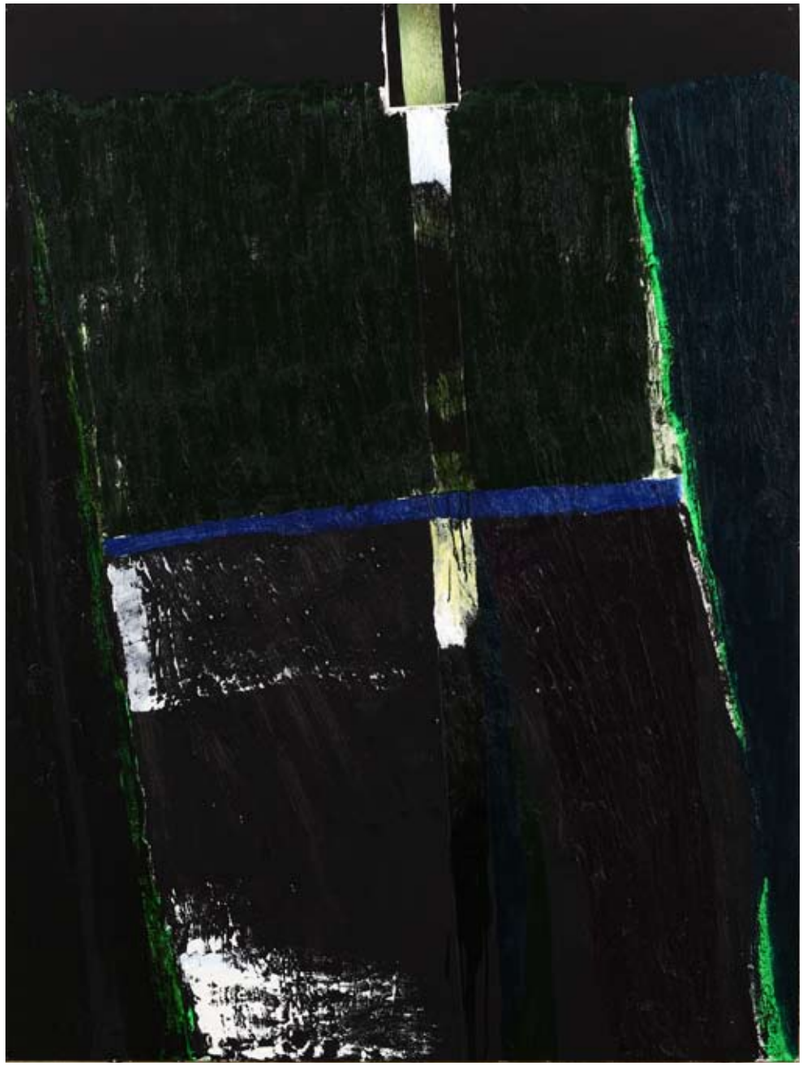

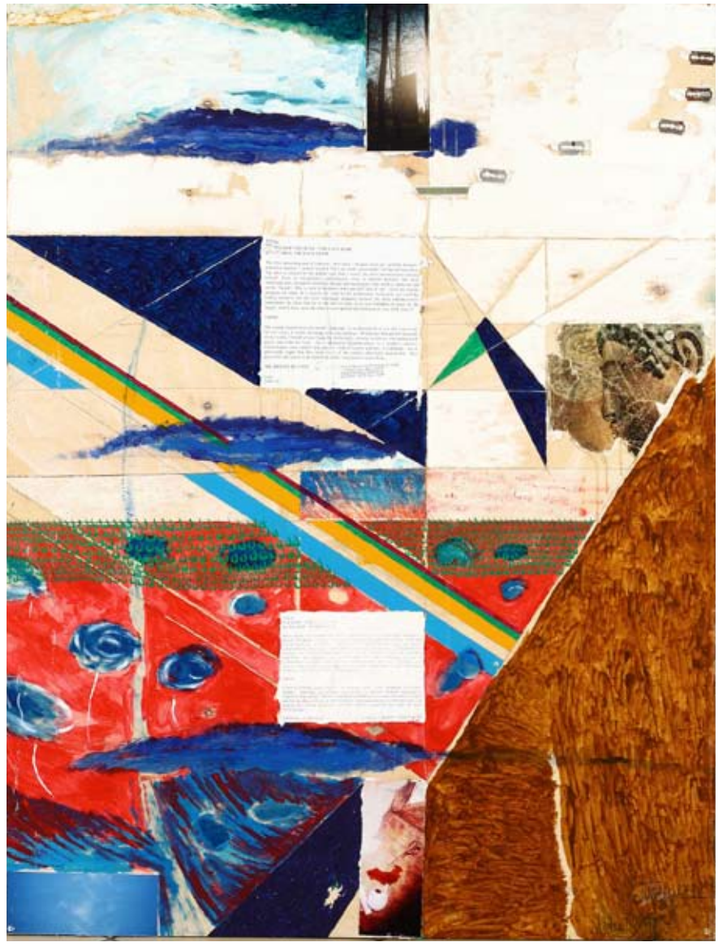

Rėmėjai / Sponsors

Vilniaus miesto savivaldybė

Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondas

LCGroup
Apšvietimo sprendimai

ŽURNALAS NAMAS IR AŠ

KOMANDA

Katalogo leidėjas / Publisher
VšĮ Auksakalių gildija

Dizainas / Design by
Ramunė Januševičiūtė

Spausdino / Printed by LOGOTIPAS
UAB „Logotipas“
Utenos g. 41a, LT-08217 Vilnius